

FOODS OF NORWAY

Biomasse fra hav og skog blir til fôr

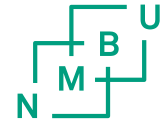
sfi = Senter for
forskingsdrevet
innovasjon

Norges forskningsråd

Margareth Øverland, NMBU

Bioøkonomien

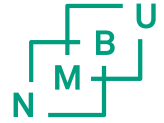

Økonomisk verdiskaping basert på fornybare biologiske ressurser

FOODS OF NORWAY

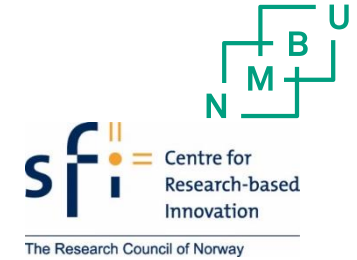
— 2015-2023 (~NOK 219 Mill).

sf **i** = Senter for
forskingsdrevet
innovasjon
Norges forskningsråd

Foods of Norway aims to feed fish and farm animals using amazing new ingredients

FOODS OF NORWAY

NORGES BONDELAG

Internasjonalt samarbeid

Aktivt samarbeid med Universiteter og forskningsinstitutt

FOODS OF NORWAY

USDA-ARS
U. Minnesota
U. Saskatchewan

U. of Chile

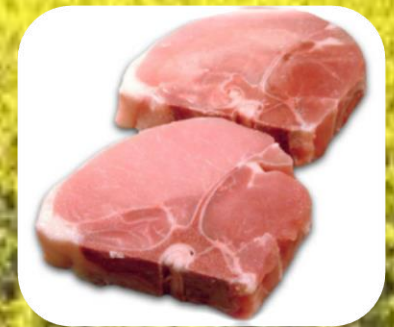
U. Wageningen
U. Copenhagen
U. Århus
Swedish Agricultural U.
Scottish Assoc. Marine Sci.

U. Western Australia

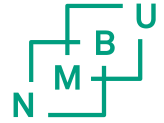
Matsikkerhet

- *Nasjonal matsikkerhet er sårbar*
- *Vi har lav selvforsyningsgrad*

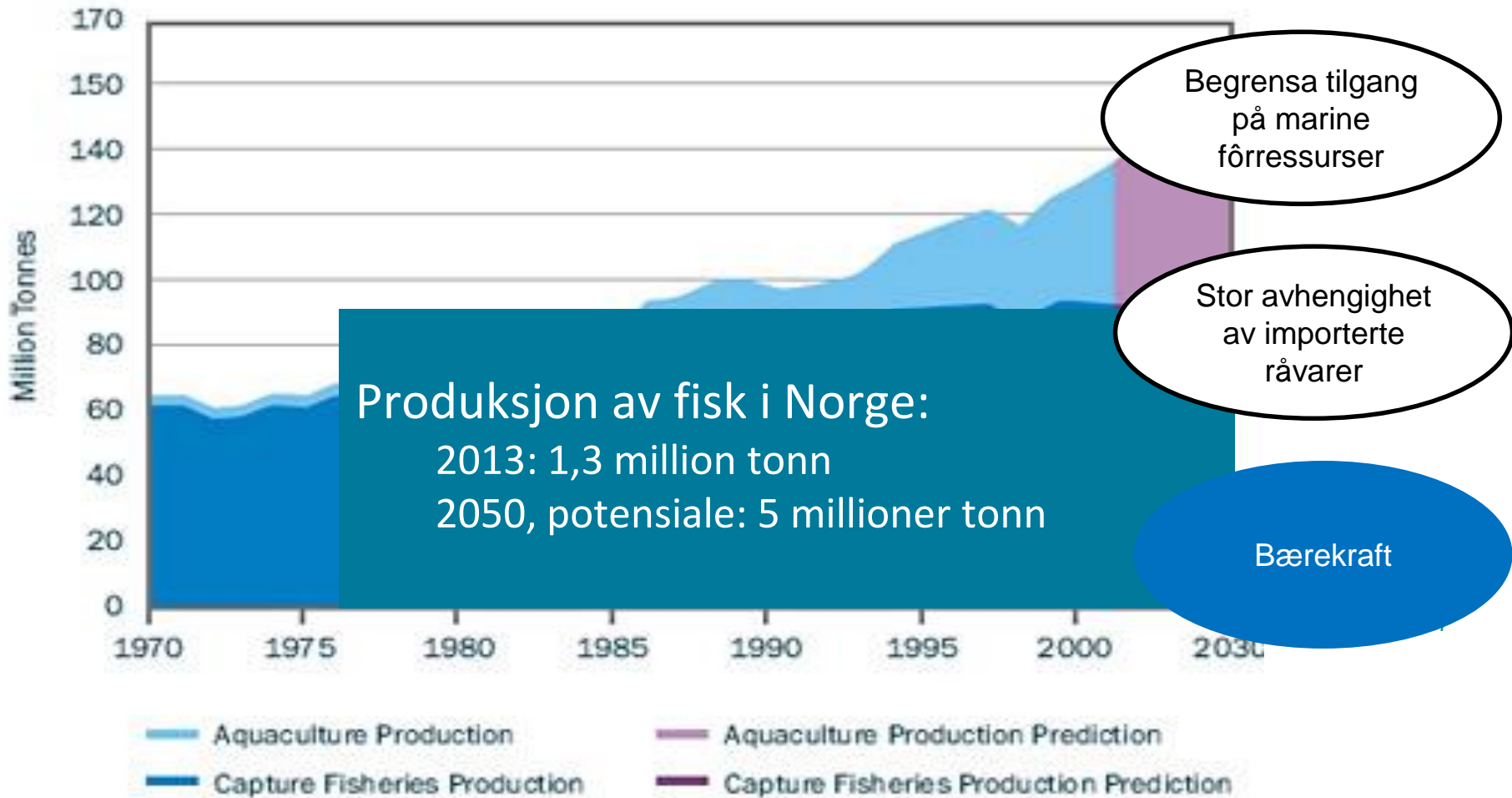
Norske husdyr bidrar med ~ 70% av norskproduserte kalorier i norsk kosthold

Akvakulturnæringa er i sterk vekst

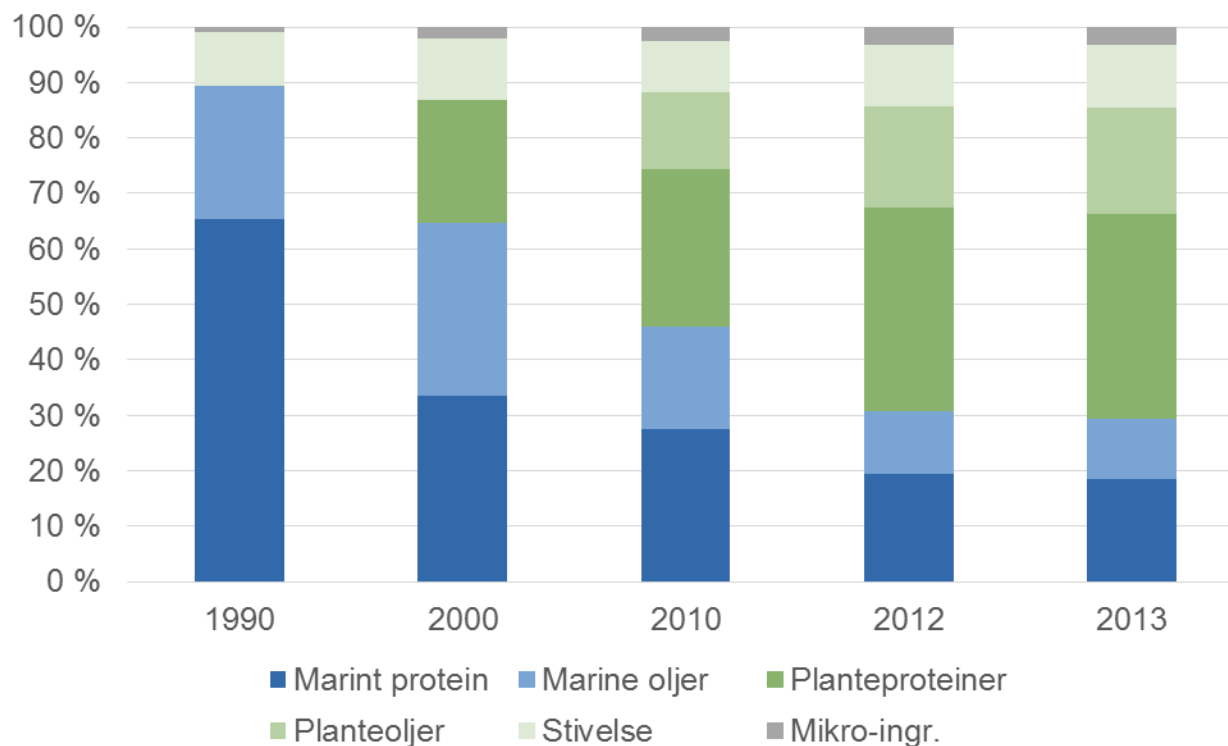
Utfordringer

Utvikling i råvaresammensetning

Sammensetningen av fiskefôr, 1993 - 2013

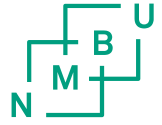
Behov for norske fôrråvarer

3% av Norges landareal er dyrkbart

Vi har tilgang på store mengder biomasse fra hav og innland

- Tang og tare
- Skog og gras

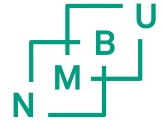
Kriterier for utvikling av nye fôrressurser

- Nok biomasse
- Gode metoder
- Kunnskap
- Lønnsomhet
- Grundig evaluering

Mikrobielle fôrråvarer – potensiale

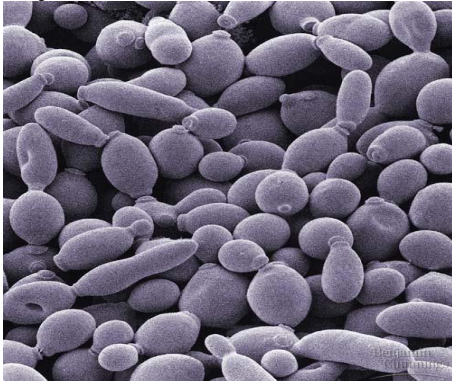

Soyabønner

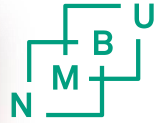
- 500 kg soyabønner produserer ca. 5-10 kg protein pr dag.

Gjær

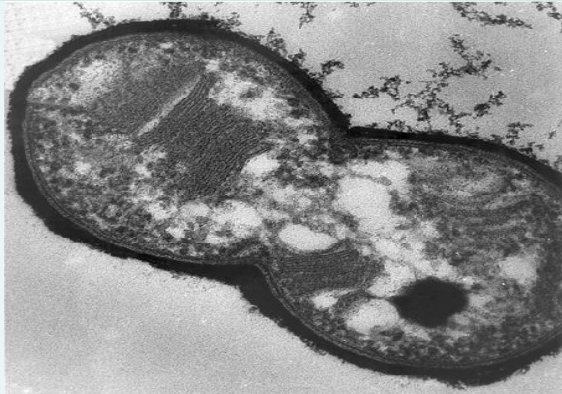

- 500 kg gjærceller produserer ca. 50 tonn med protein pr dag.
-

Hva er bakteriemel?

Methylococcus capsulatus

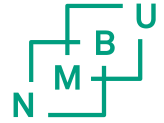

- Bakteriemel
- Høgt protein innhold

Protein	70%
Fett	10%
Karbohydrater	12%
Aske	7%

Bakteriemel – nøkkelresultater

Fra mer enn 20 års forskning ved NMBU

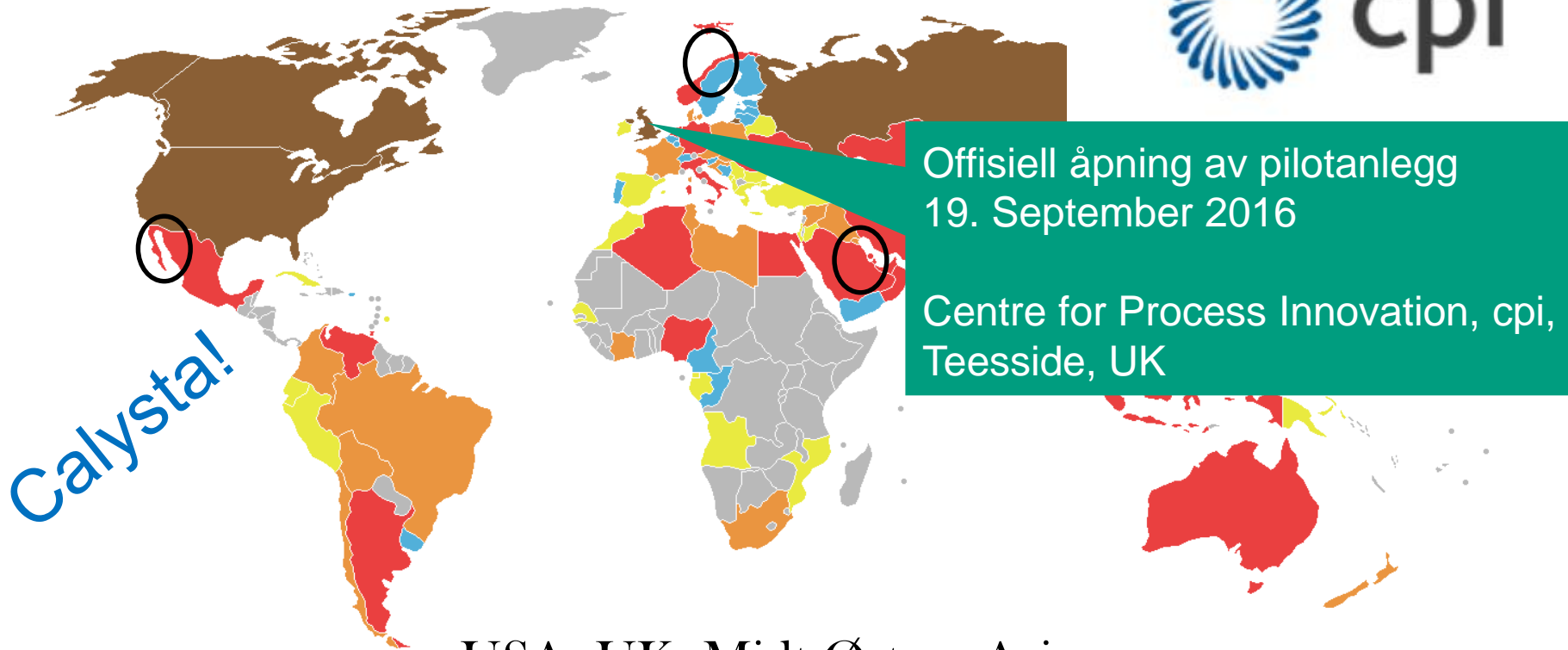
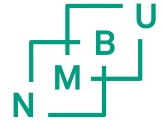

Velegnet proteinkilde
Ingen helserisiko

- **Gris**
 - God vekst og fôrutnyttelse
 - Positiv effekt på produktkvalitet
- **Slaktekylling**
 - God vekst og fôrutnyttelse
 - Positive effekt på produktkvalitet
- **Oppdrettsfisk**
 - God vekst og fôrutnyttelse hos laks og ørret
 - Positiv effekt på tarmhelse

Bakteriemel kan produseres der det finnes naturgass

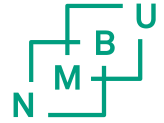
- USA; UK, Midt-Østen, Asia
 - Prisene på naturgass i dag er mye lavere
 - Bakteriemel er nå konkurransedyktig
-

Norsk skog er vår største bioressurs:

- ✓ ~ 43% av norsk landareal
- ✓ Skogen binder CO₂, lagrer grønne karboner, og erstatter svarte karboner

Store muligheter til verdiskapning

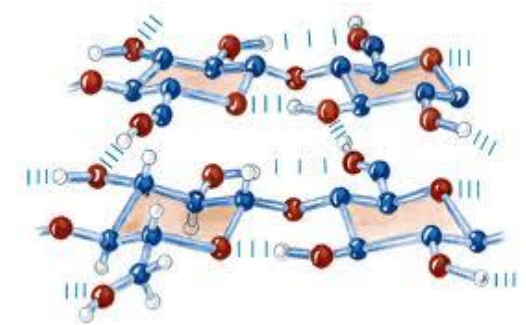
Trær som råstoff

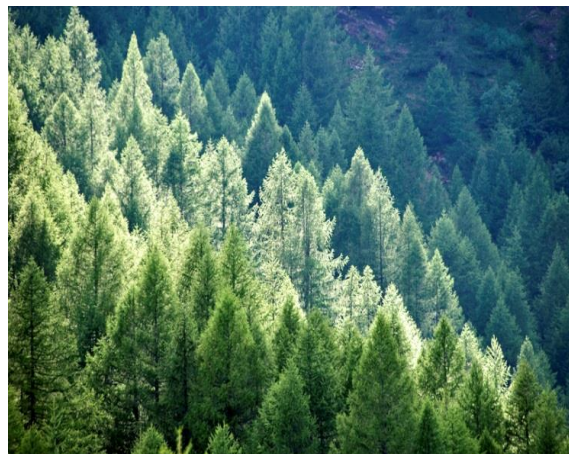
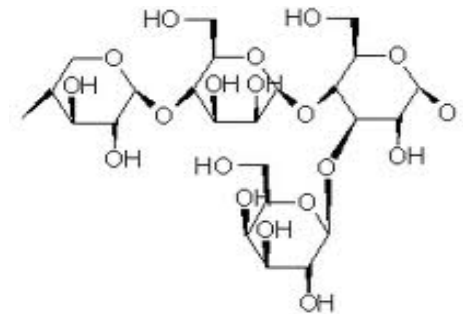
Trebiomasse består av (%)

	Cellulose	Hemicellulose	Lignin
Norsk gran	42	27	27
Furu	41	27	27
Bjørk	44	29	20

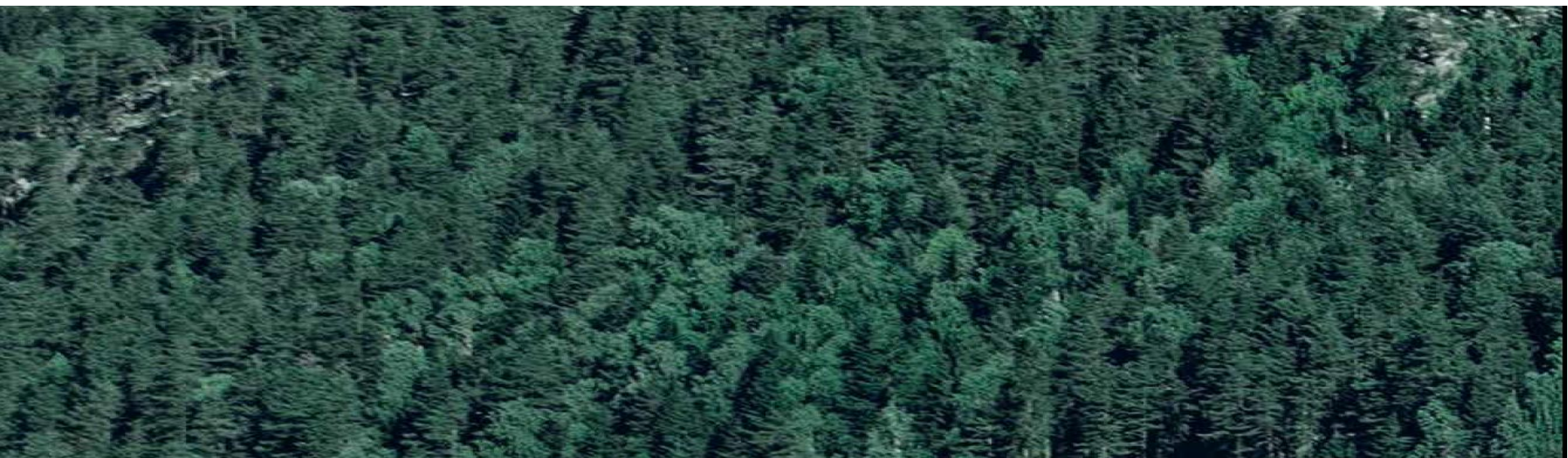
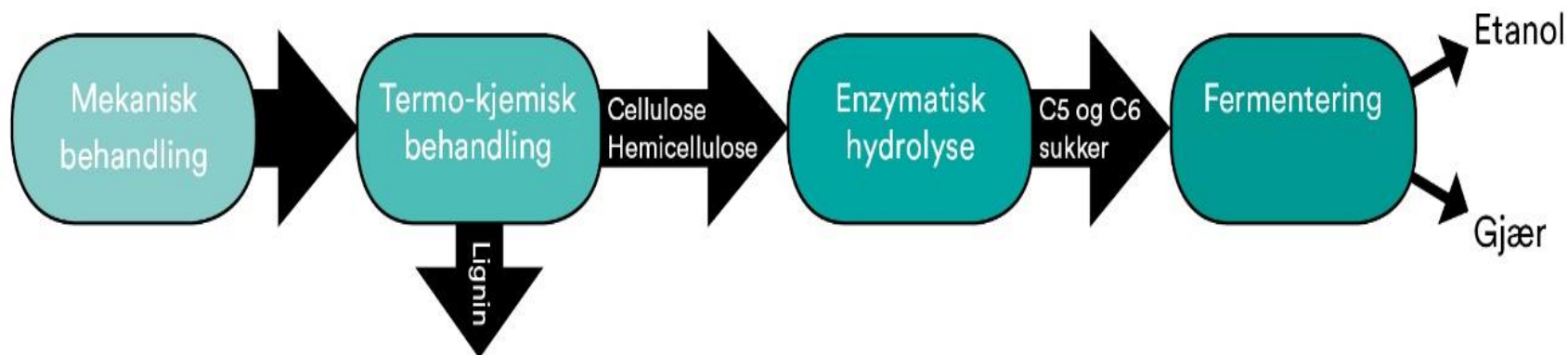
Cellulose

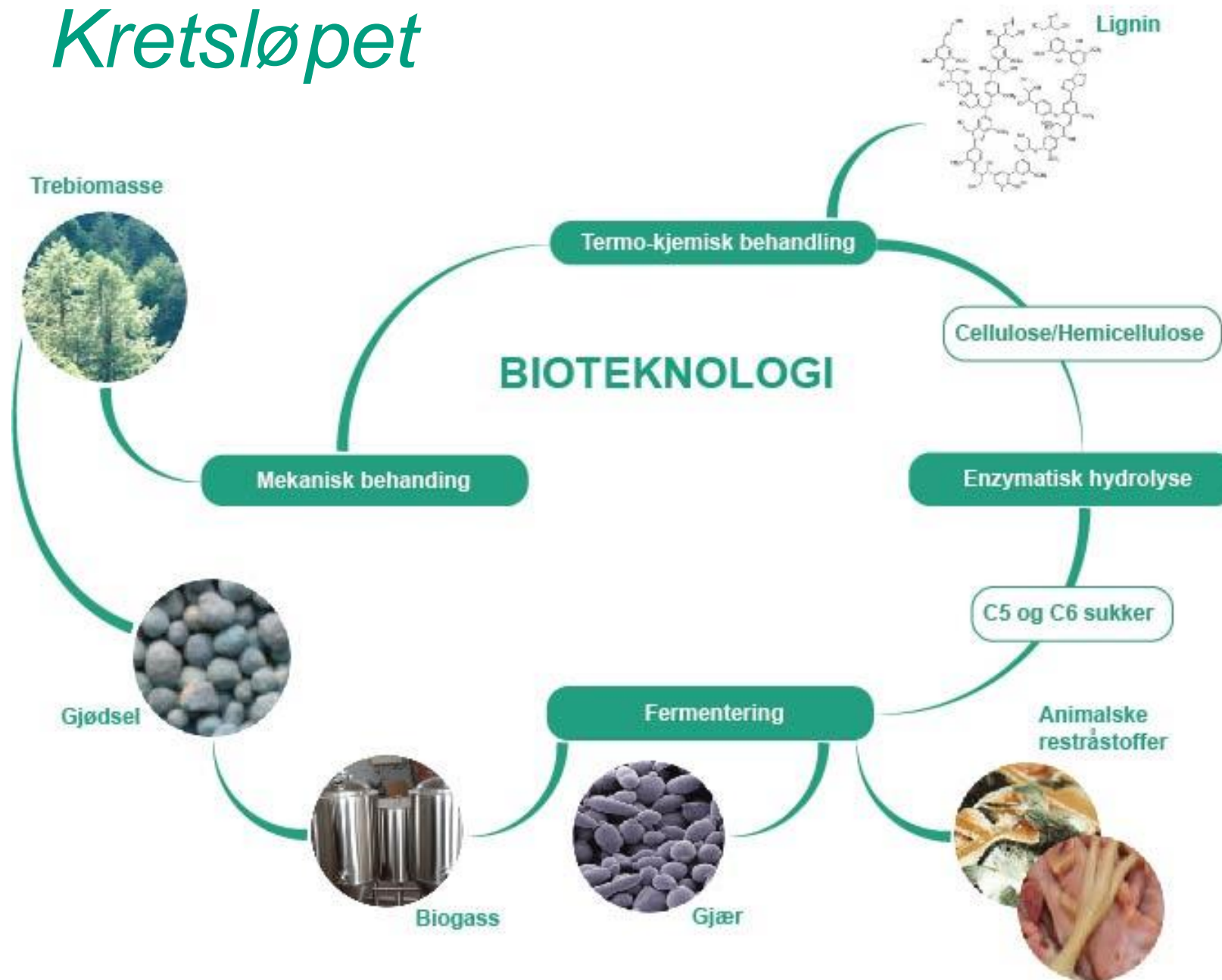
Hemicellulose

Verdikjede fra tre til filét

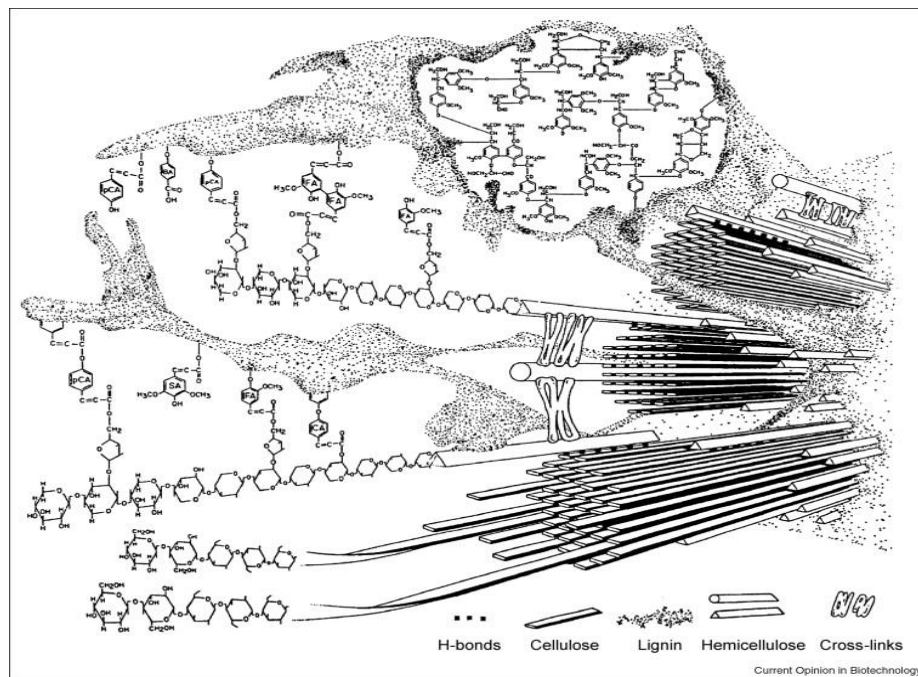

Kretsløpet

Nye enzymer gjør de grønne bioressursene tilgjengelige

Tre er et vanskelig tilgjengelig materiale

Oversiktsartikkel på trykk

Review

Received: 21 June 2016

Revised: 19 August 2016

Accepted article published: 25 August 2016

Published online in Wiley Online Library:

(wileyonlinelibrary.com) DOI 10.1002/jsfa.8007

Yeast derived from lignocellulosic biomass as a sustainable feed resource for use in aquaculture

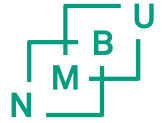
Margareth Øverland* and Anders Skrede

J Sci Food Agric (2016)

www.soci.org

© 2016 Society of Chemical Industry

Gjær fra trær som fôrressurs

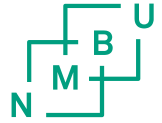

Proteinnkilde

- Inneholder ~ 55% protein
- Gunstig aminosyreprofil
- Lavt fettinnhold, 2-8%, men mye metta fett
- God B-vitamin kilde
- Inneholder 6-12% nukleinsyrer
- God smakelighet

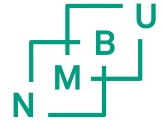
Gjær har gunstig effekt på helse

Helseeffekt

- Inneholder bioaktive stoffer som β -glukaner, mannoproteiner, kitin og nukleinsyrer
- Virker positivt på immunsystemet
- Gir gunstig mikroflora i tarmen
- Øker fordøyelighet
- Bedre tarmhelse og økt opptak av næringsstoffer

Gjennomføring av lakseforsøket

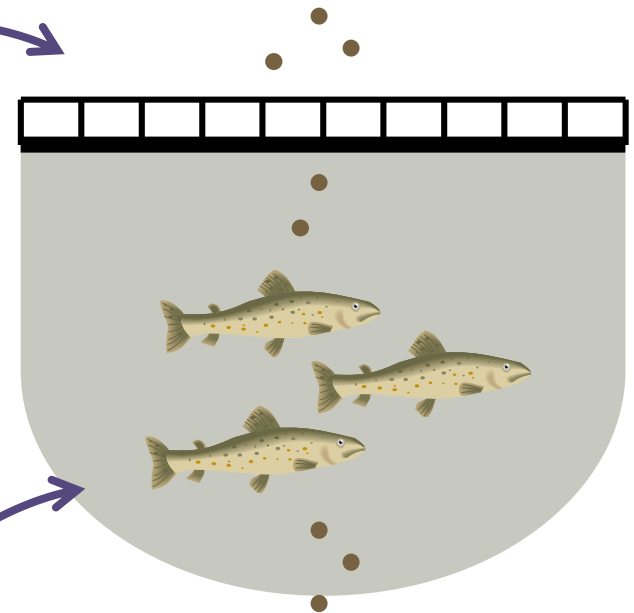

- Laksene får 30% gjær i form av tørt mel i fôret:

Fiskefôr

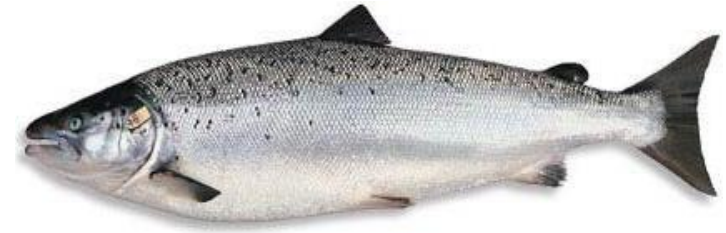
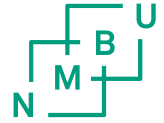
Fiskelaboratoriet på Ås

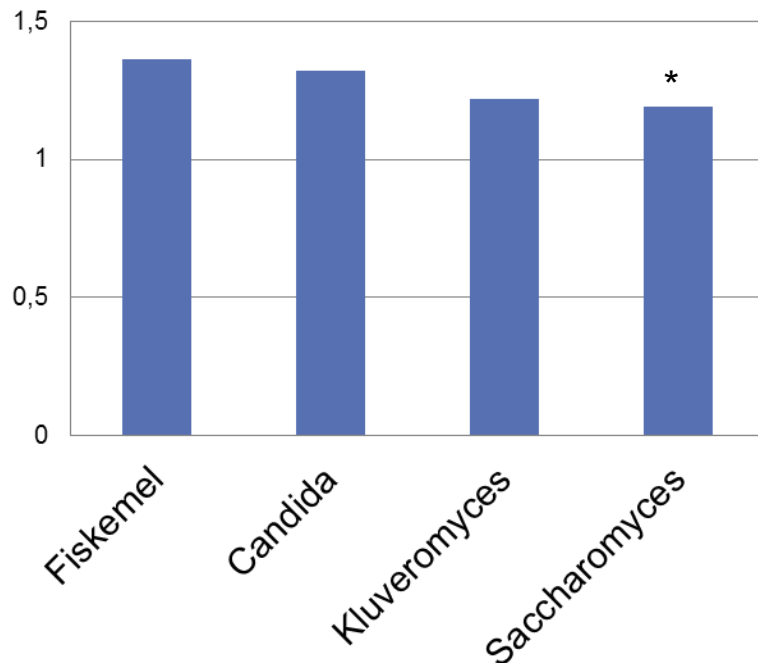
Fôrrester
blir samlet
opp

Vekst og fôropptak blir målt

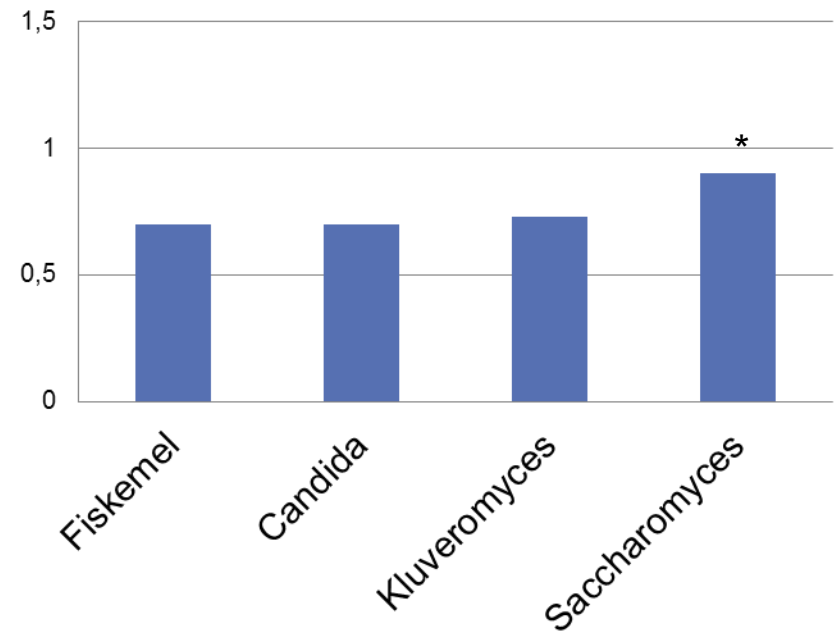
Vekst og fôrfaktor hos laks fôret med 30% gjærsopp

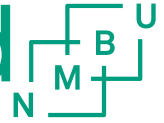
Vekst, %/dag

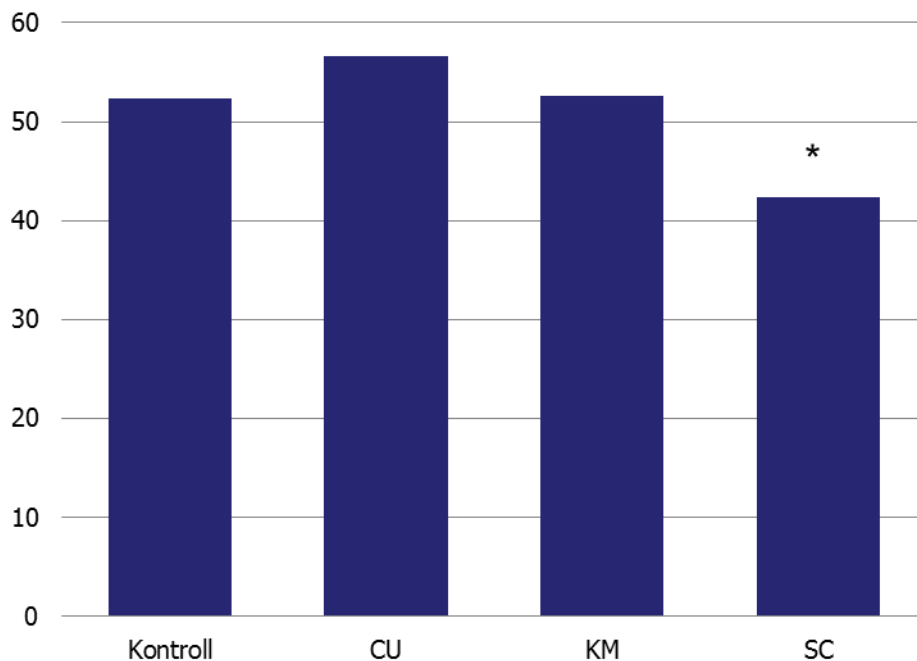
Fôrfaktor, kg fôr/kg fisk

Proteinavleiring hos laks fôret med gjærsopp

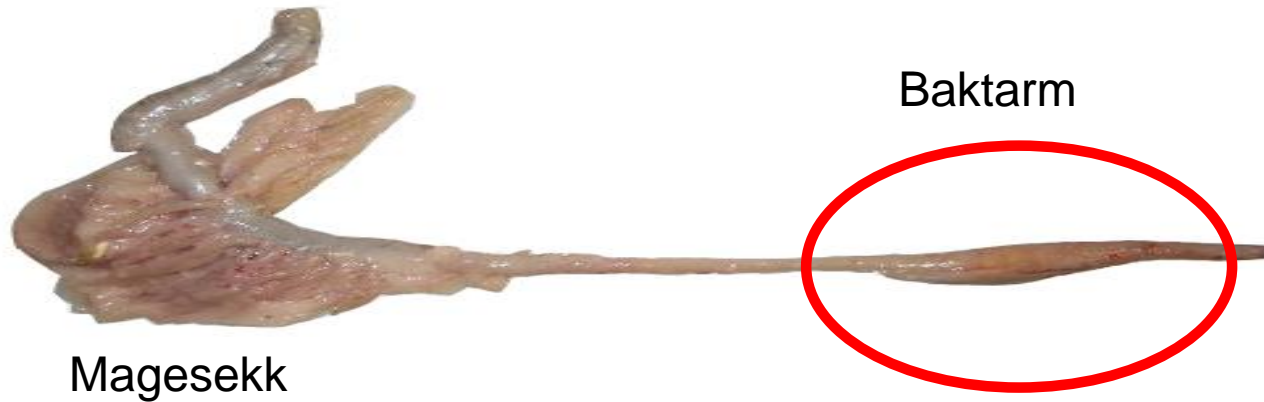
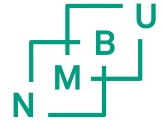

Andel protein fra fôret som ender opp i fisken (%)

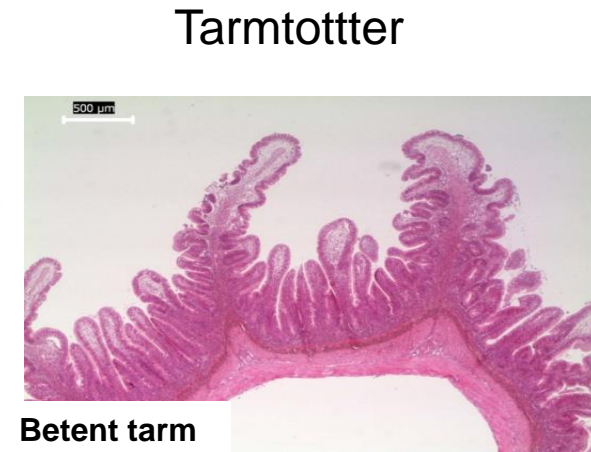

De to beste gjærsoppene ga samme proteinutnyttelse som fiskemel

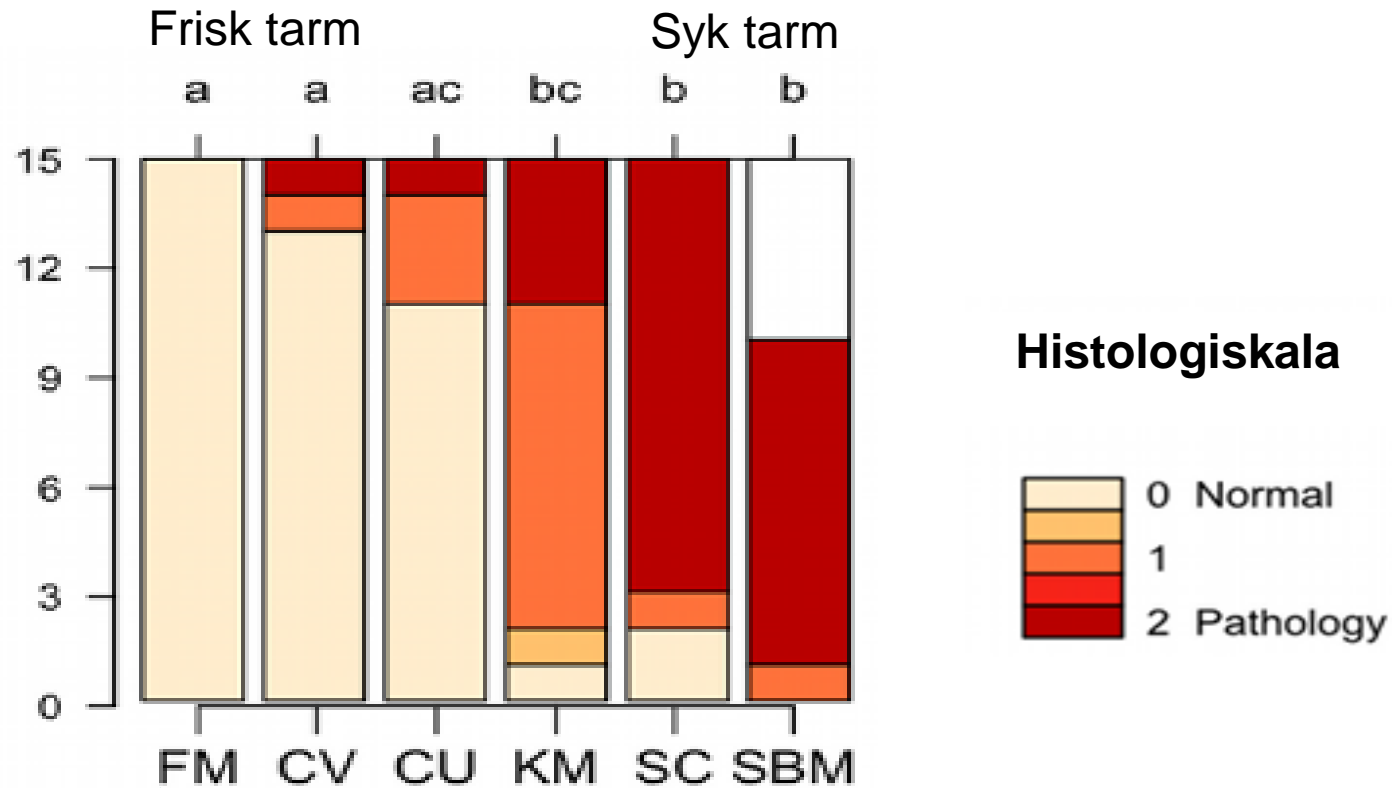
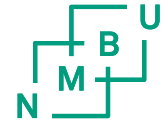
Planter kan øke risikoen for tarmbetennelse hos laks

Betennelse i baktarm hos laks som har fått for mye planter i fôret

Gjær gir god tarmhelse histologi i baktarm

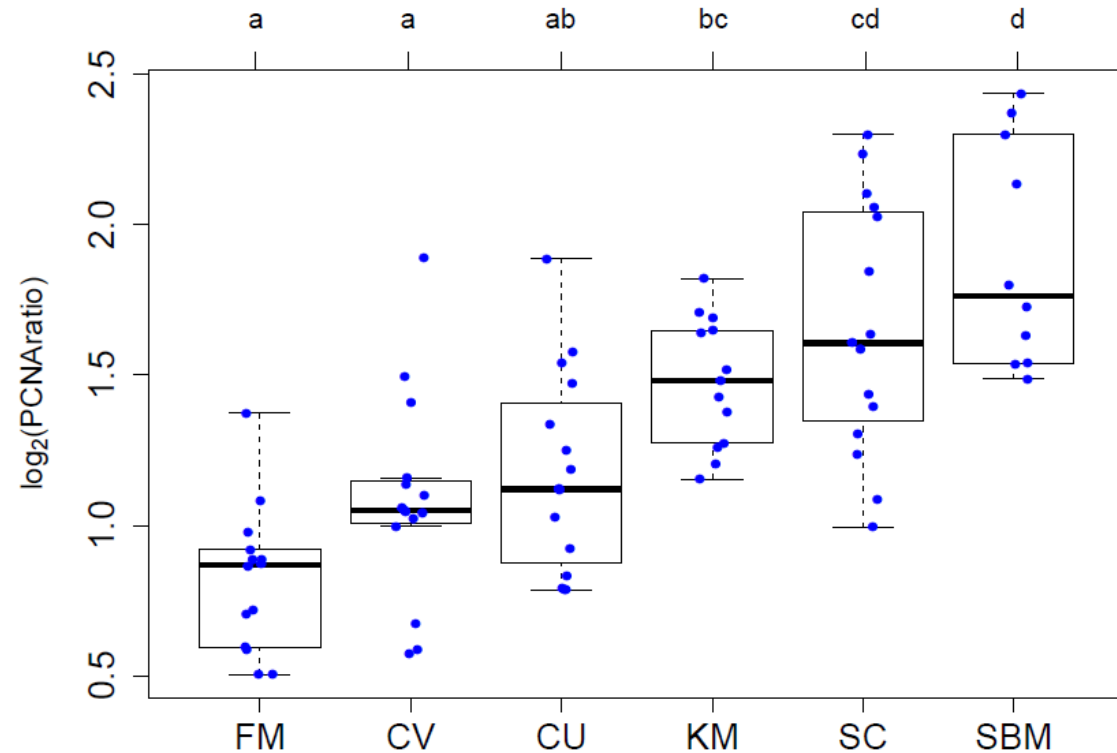
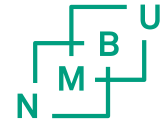

Fiskemel

Soya og gjær

Soyamel

Immunohistokjemi – effekt på celledeling (PCNA) i baktarm

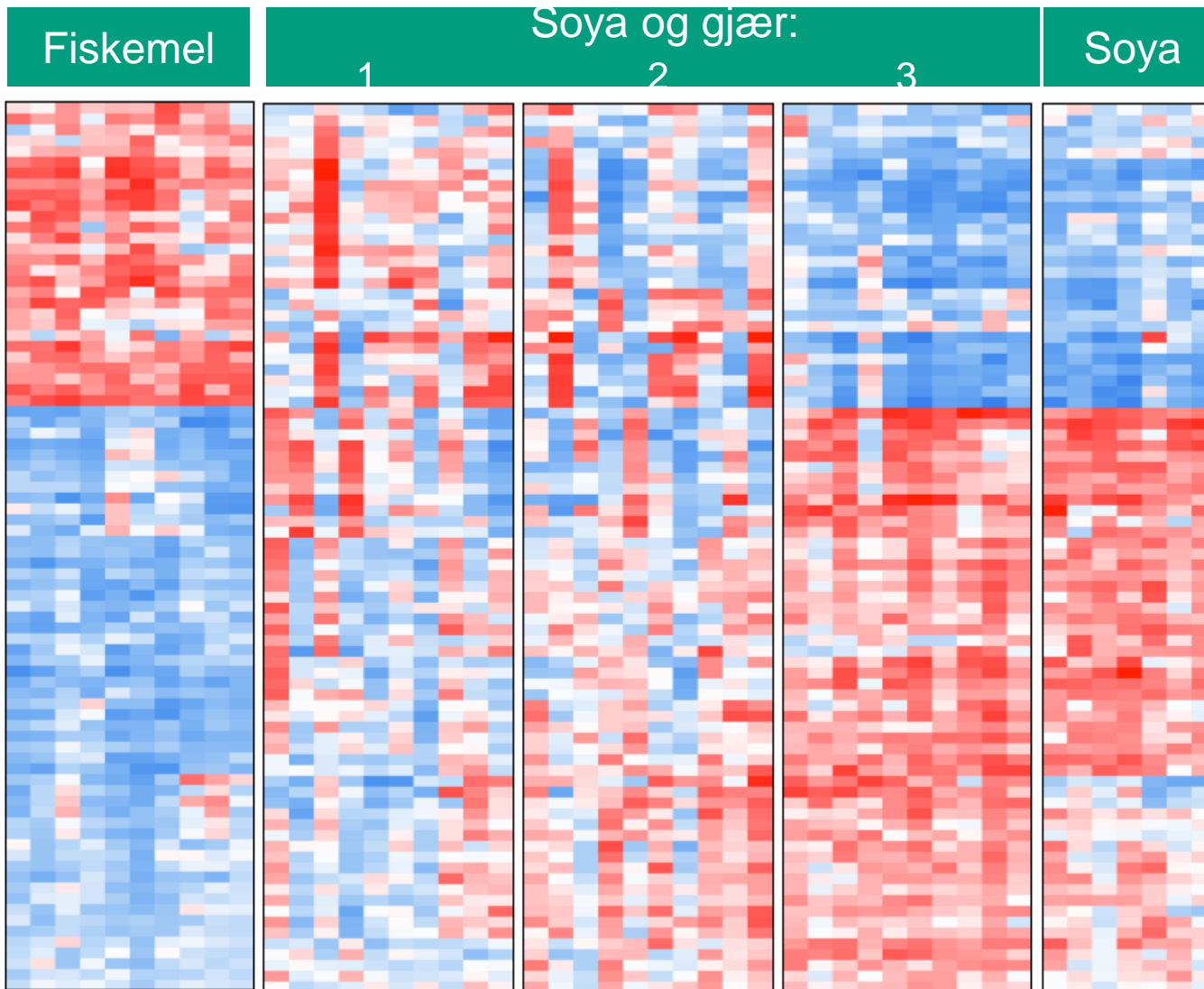
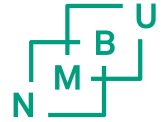

Fiskemel

Soya og gjær

Soyamel

Mikrober – gir god laksehelse

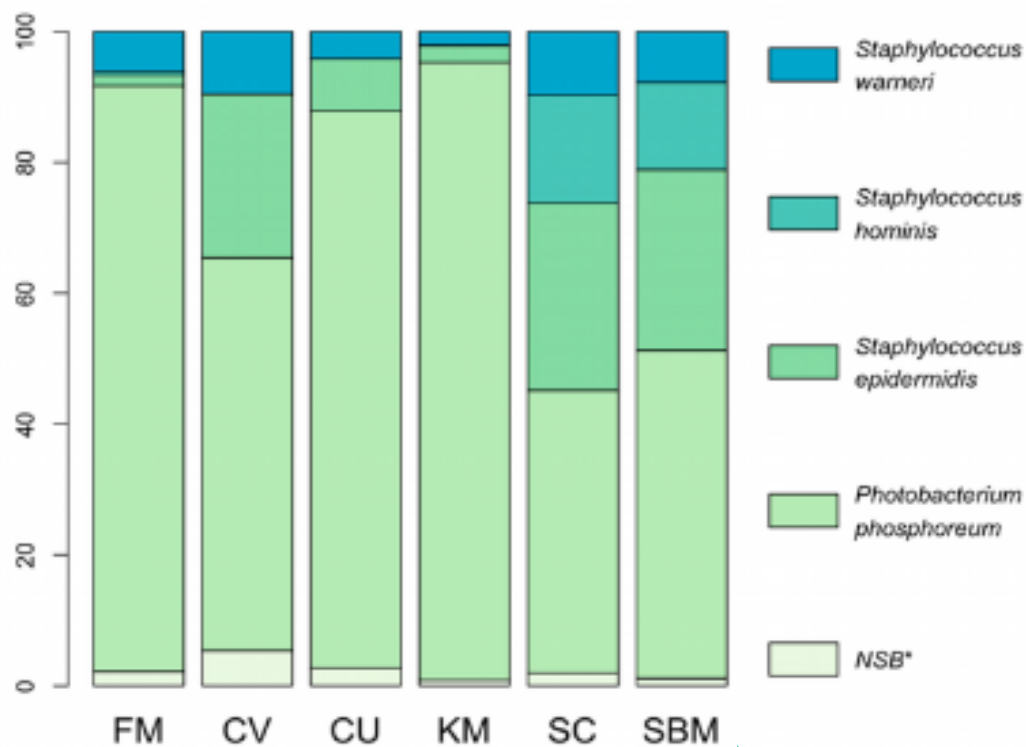
Heatmap.

Genuttrykk
fra laksetarm

Sammensetning av bakterier i baktarm

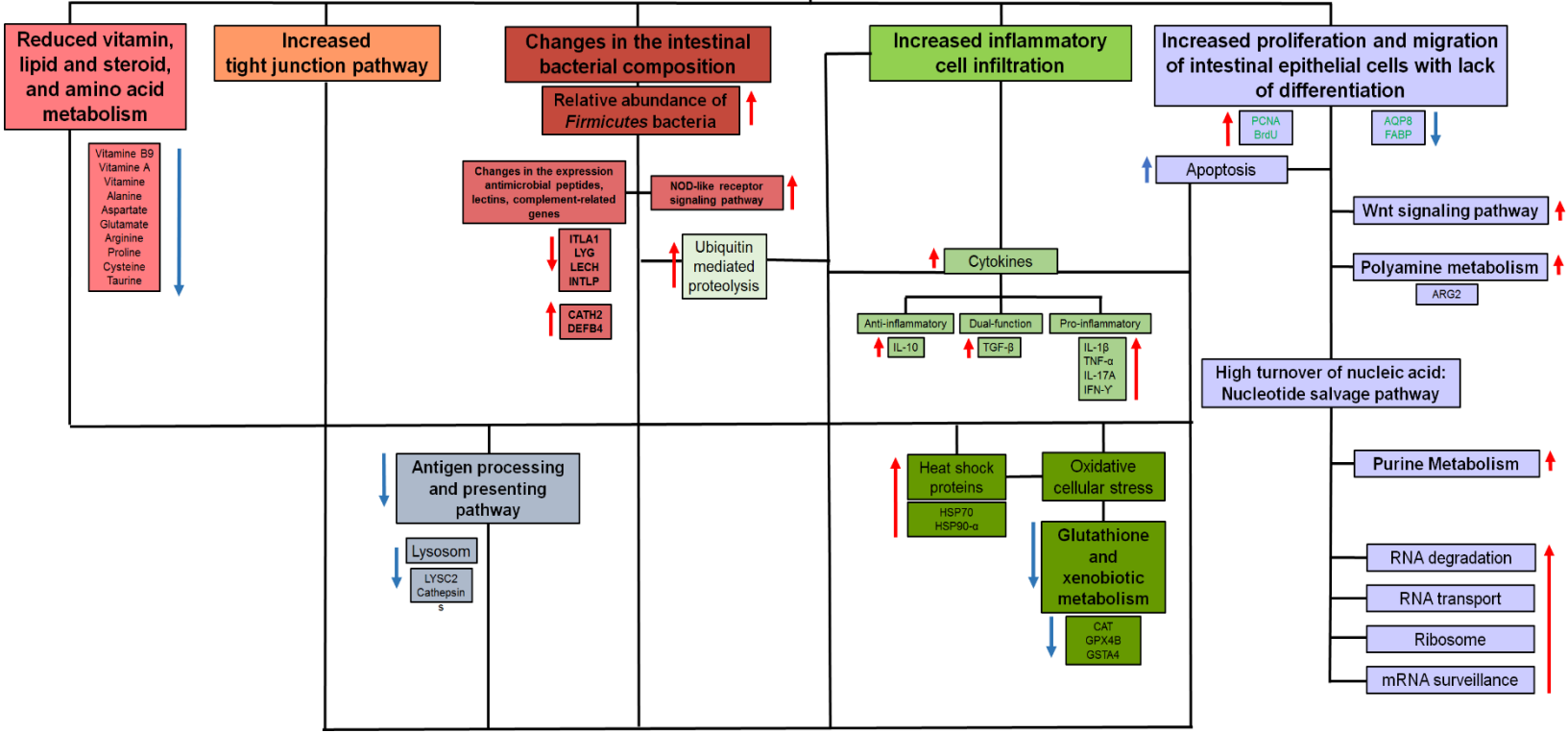
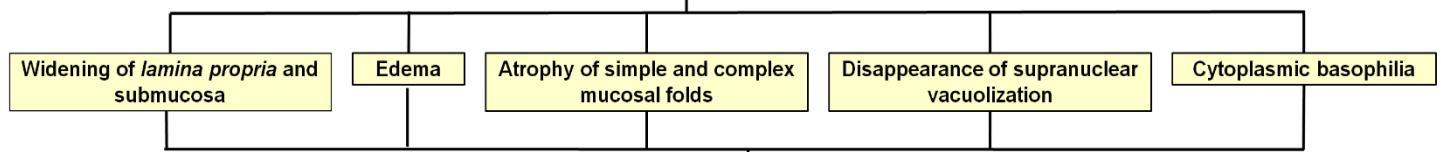
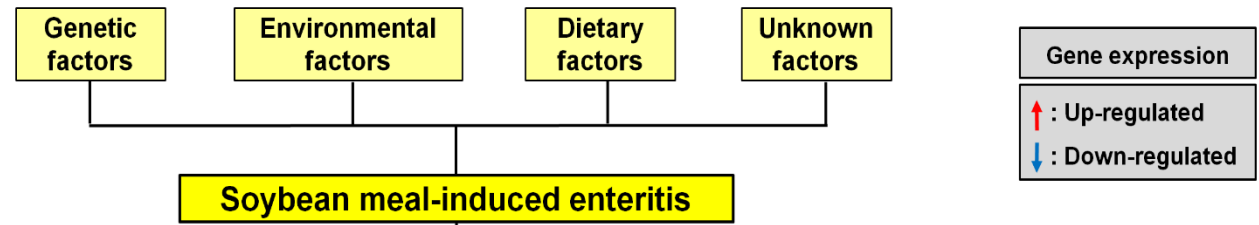
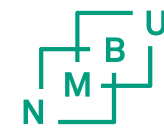
Bakteriegrupper i baktarm

Fiskemel

Soya og gjær

Soyamel

Gjær i fôr til laks

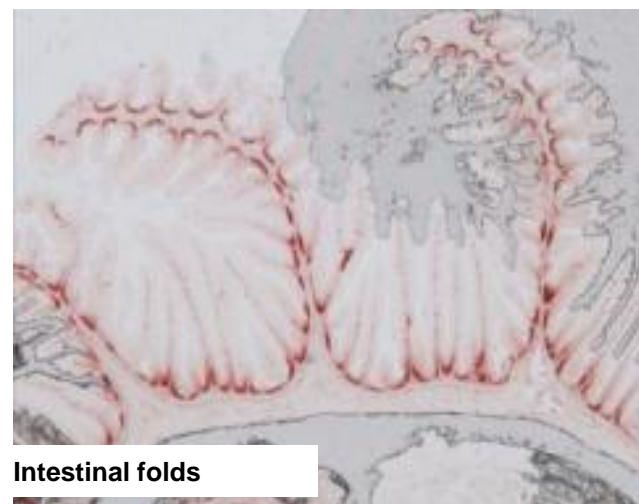
Gode produksjonsresultater

- Høg tilvekst, høgt fôropptak, og god fôreffektivitet

God tarmhelse

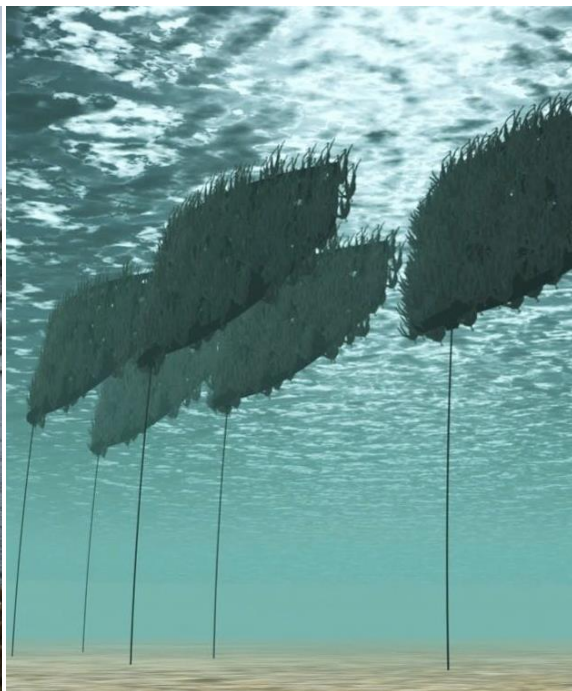
- Motvirker tarmbetennelse hos laks
- Reparerer skadet tarm
- Gir gunstig tarmflora

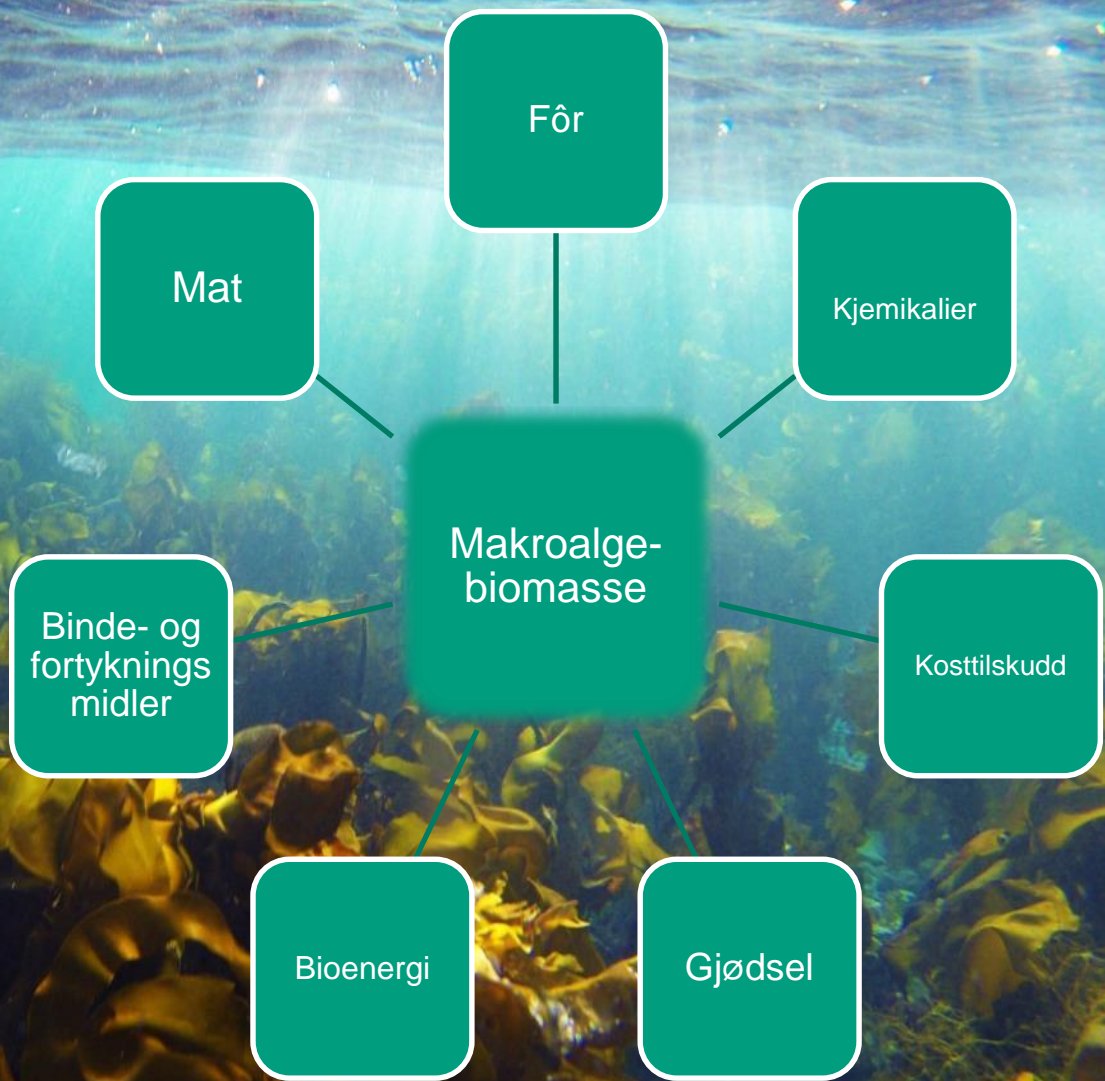
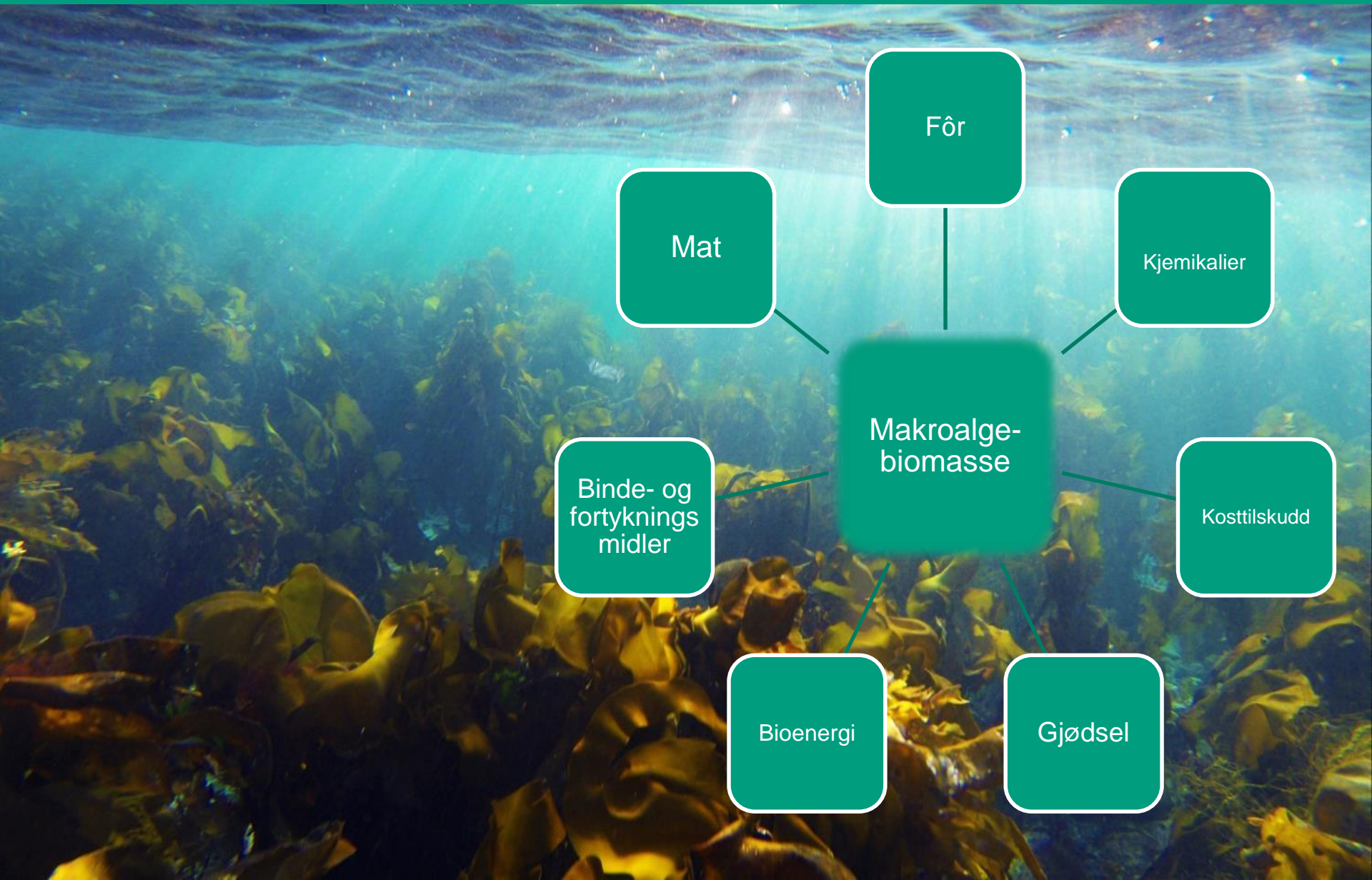
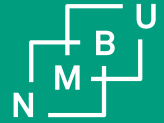
Tang og tare

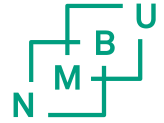
Kultivering - ny teknologi må til

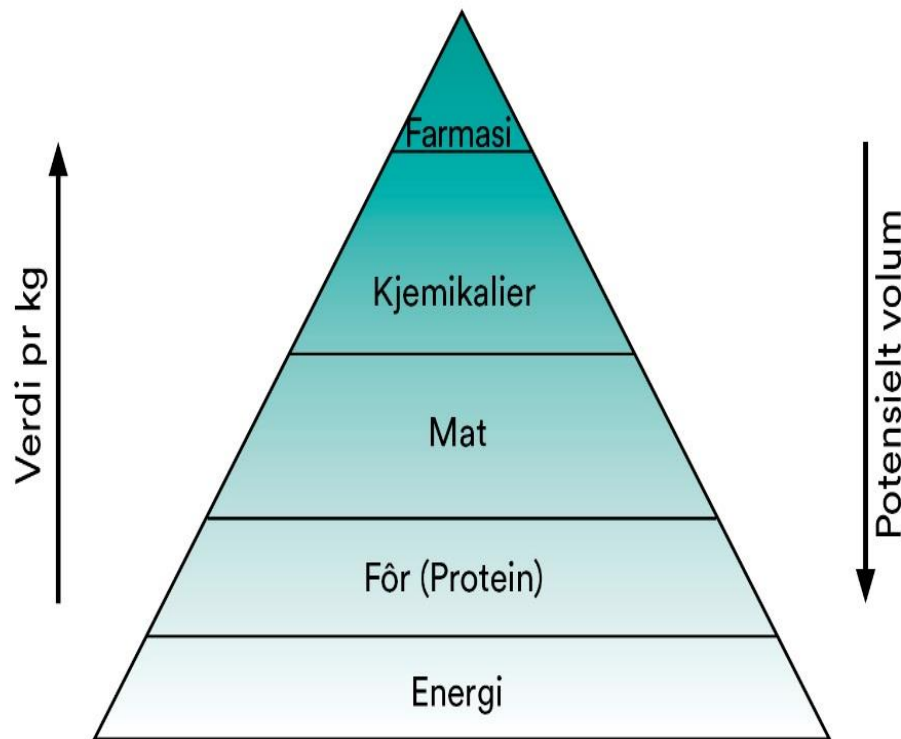
Makroalger - bruksområder

Verdi- og volumpotensial ved ulik anvendelse av makroalger

Måltrettet bruk i fôr kan gi muligheter for lønnsom biomasse-utnyttelse

Makroalger – også mulig råvare som mat

Brunalgen sukkertare (*Saccharina latissima*)

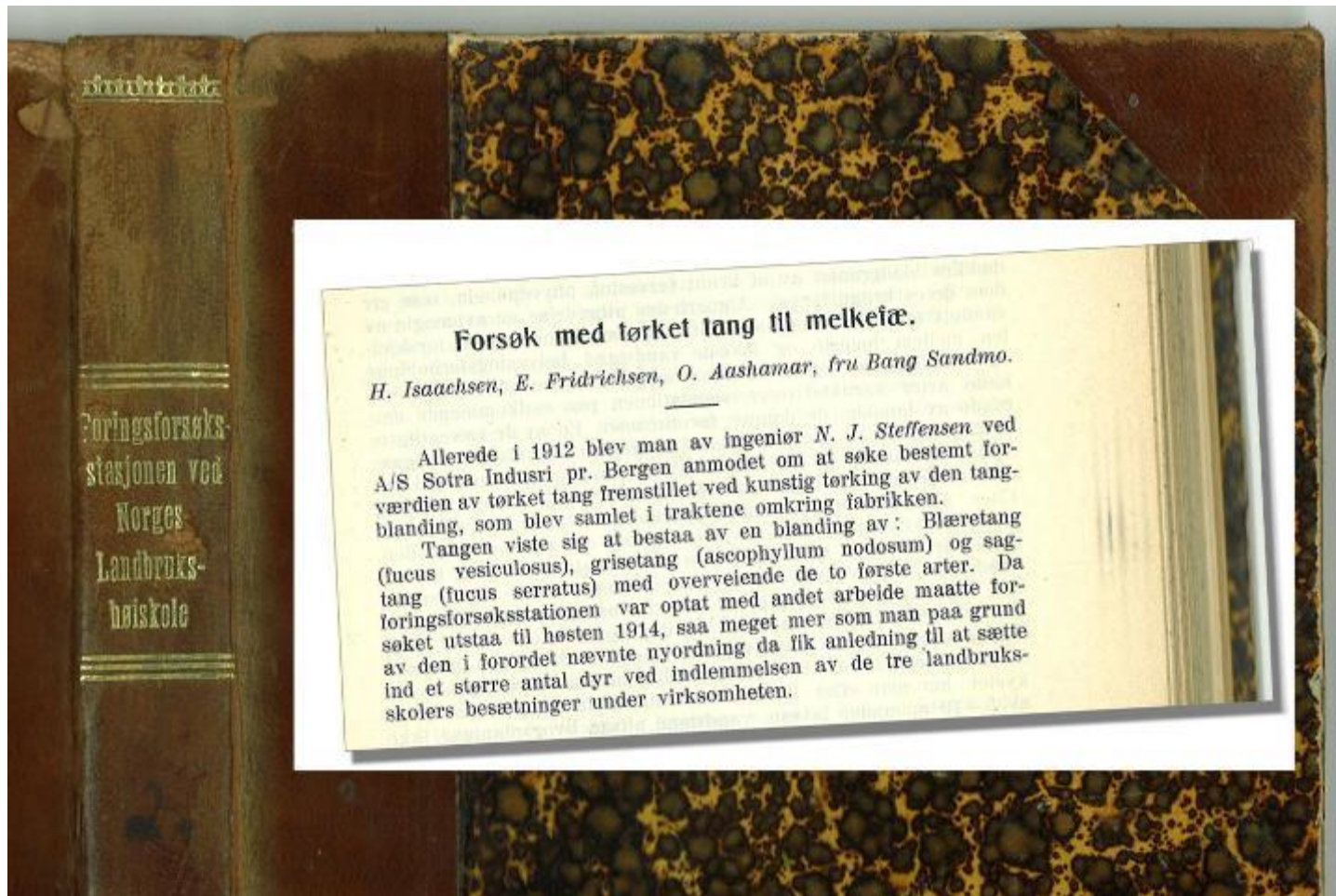
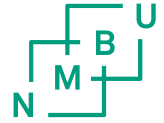

Rødalgen søl (*Palmaria Palmata*) SINTEF

Grønnalgen havsalat (*Ulva lactuca*) SINTEF

Historisk perspektiv

Tang og tare som fôr

Aktuelle arter

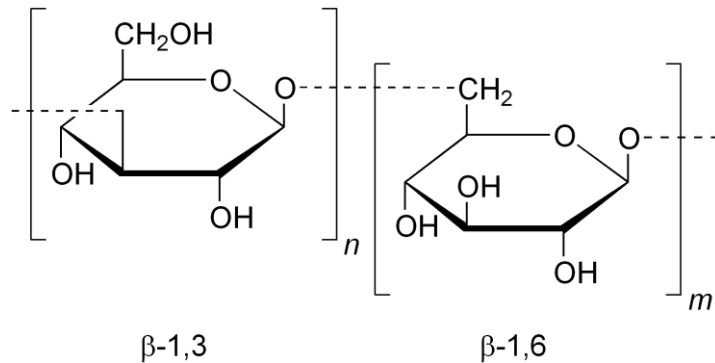
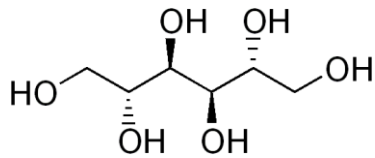
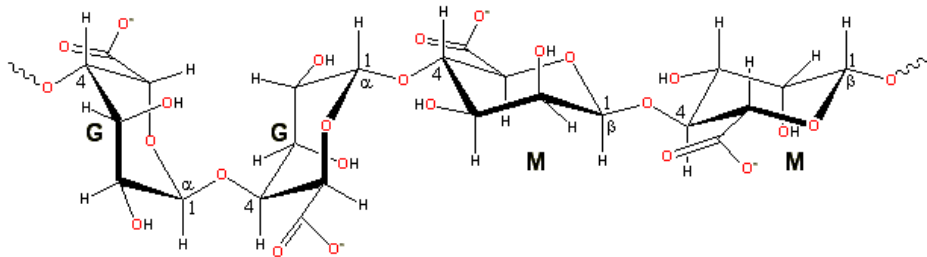
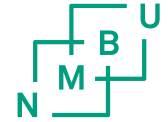
Brunalger:

Sukkertare, Butare, Fingertare

Dyrking kan gi:

- *Jevn tilgang på biomasse*
- *Økt biomasseproduksjon*
- *Økt næringsverdi gjennom prosessering*

Makroalger – karbohydrater

– Mannitol

- Sukkeralkohol

– Laminaran

- Polymerisk glukon

– Alginat

- Mannuronsyre og guluronsyre

– Fucoidan

- Sulfert polysakkarid i brunalger

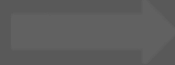
Bioraffinering av tare

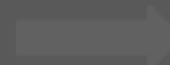
*Bioraffinering gir best mulig utnyttelse av biomassen.
Da utnyttes både sukker, nitrogen og andre næringsstoffer.*

Brunalger

Bioreaktor

Fiskefôr

Prosess: fra makroalger til gjærmel

Enzymatisk hydrolyse

1

2

Mobilitets-prosjekt 2016-2017:
Foods of Norway og University of Santiago,
Chile.

Tema: Optimalisere enzym-hydrolyse av
norske og chilianske makroalger

4. Enzymtilsetning

5. Sukker og næringsstoffer frigjøres

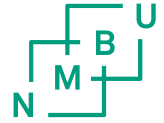
6. Fermentering med gjær

↓
Resultat: gjærmel

Fermentering

Evaluere gjærstammer for optimal utnyttelse av biomasse fra trær og tare

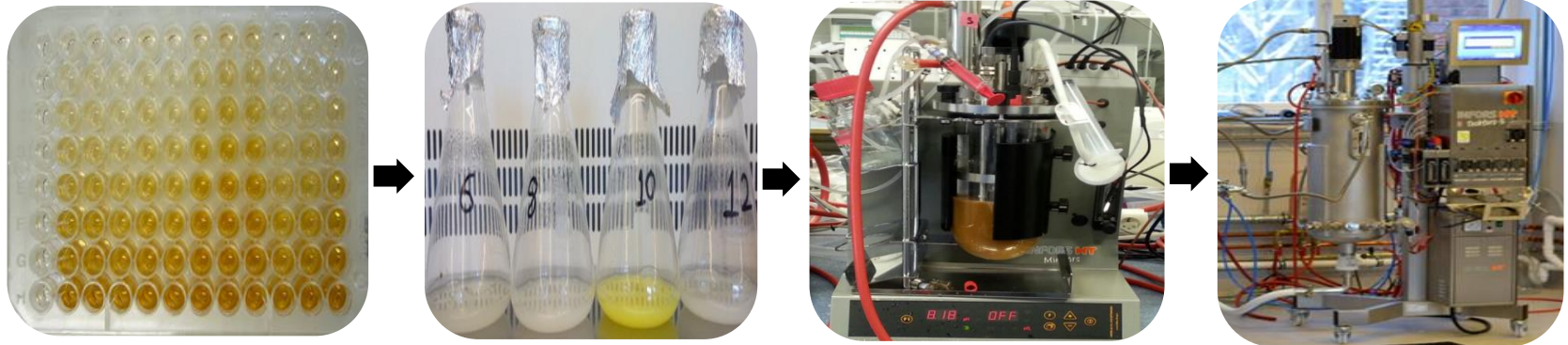
Karbonkilder:

- Sukker fra gran og bjørk
- Sukker fra tare

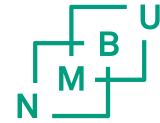
Gjær: #1, #2, #3, #4

Nitrogen- og næringskilder:

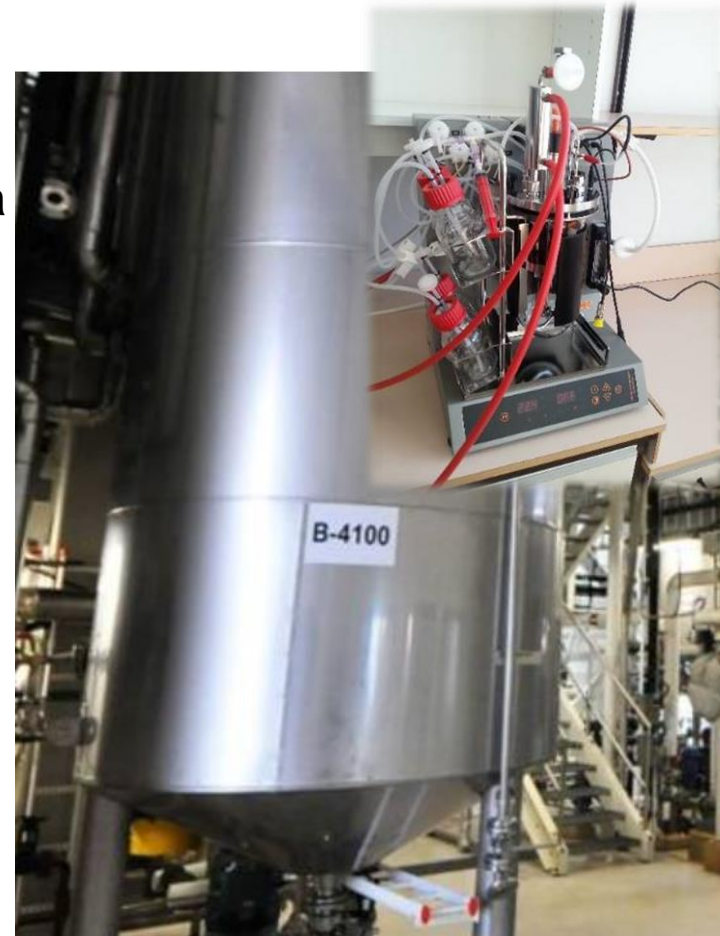
- Salter (Ammonium sulfat)
- Hydrolysater fra tare
- Hydrolysater fra kylling, gris og fisk

Pågående aktiviteter og planer framover

- Fermentere med gjær fra tre-sukkerstrømmer i småskala fermentorer på Ås
- Fermentere med gjær i mellomskala og storskala anlegg
- Optimalisere nedstrømsprosesser
 - Sentrifugering
 - Tørking
 - Fraksjonering
 - Etc

Bioraffenerifabrikk, Borregaard, Sarpsborg

Vi planlegger nå forsøk med gjær i fôr til smågris

Gjær

0%

4%

8%

12%

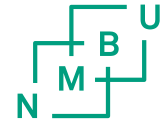

Startvekt $\approx 8 \pm 1,5$ Kg

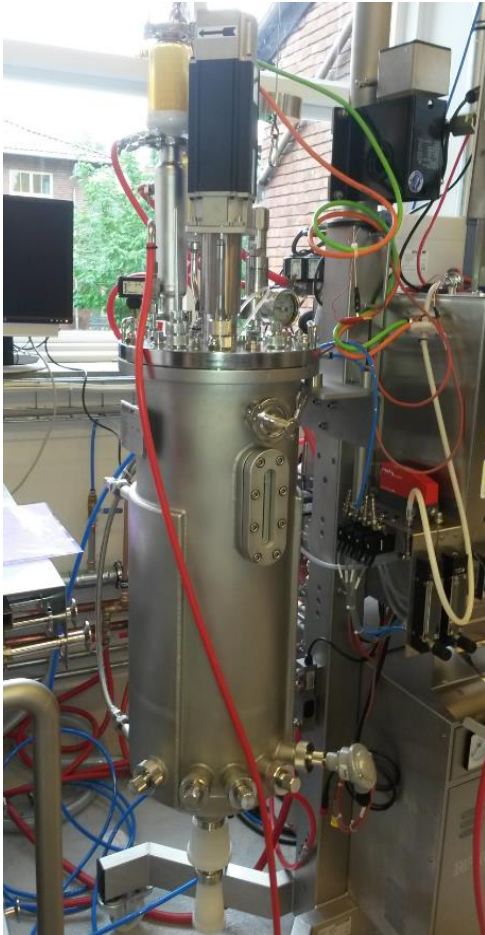
48 Smågriser

- ✓ Fôropptak, tilvekst, fôrutnyttelse
- ✓ Gjødsekonsistens
- ✓ Fordøyelighet av næringsstoffer
- ✓ Tarmhelse

Nytt bioraffineri-laboratorium ved NMBU

30-l fermentor

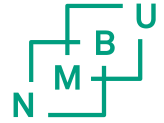
Hydrolysatorer

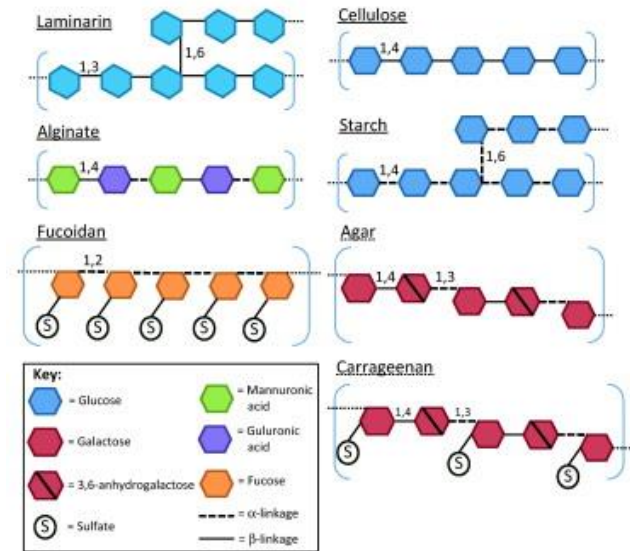
Nano-filtrering

Å hente ut biomolekyler fra tare

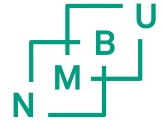
- Bioaktive komponenter fra tare
- Stortare (laminarin, fucoidan)

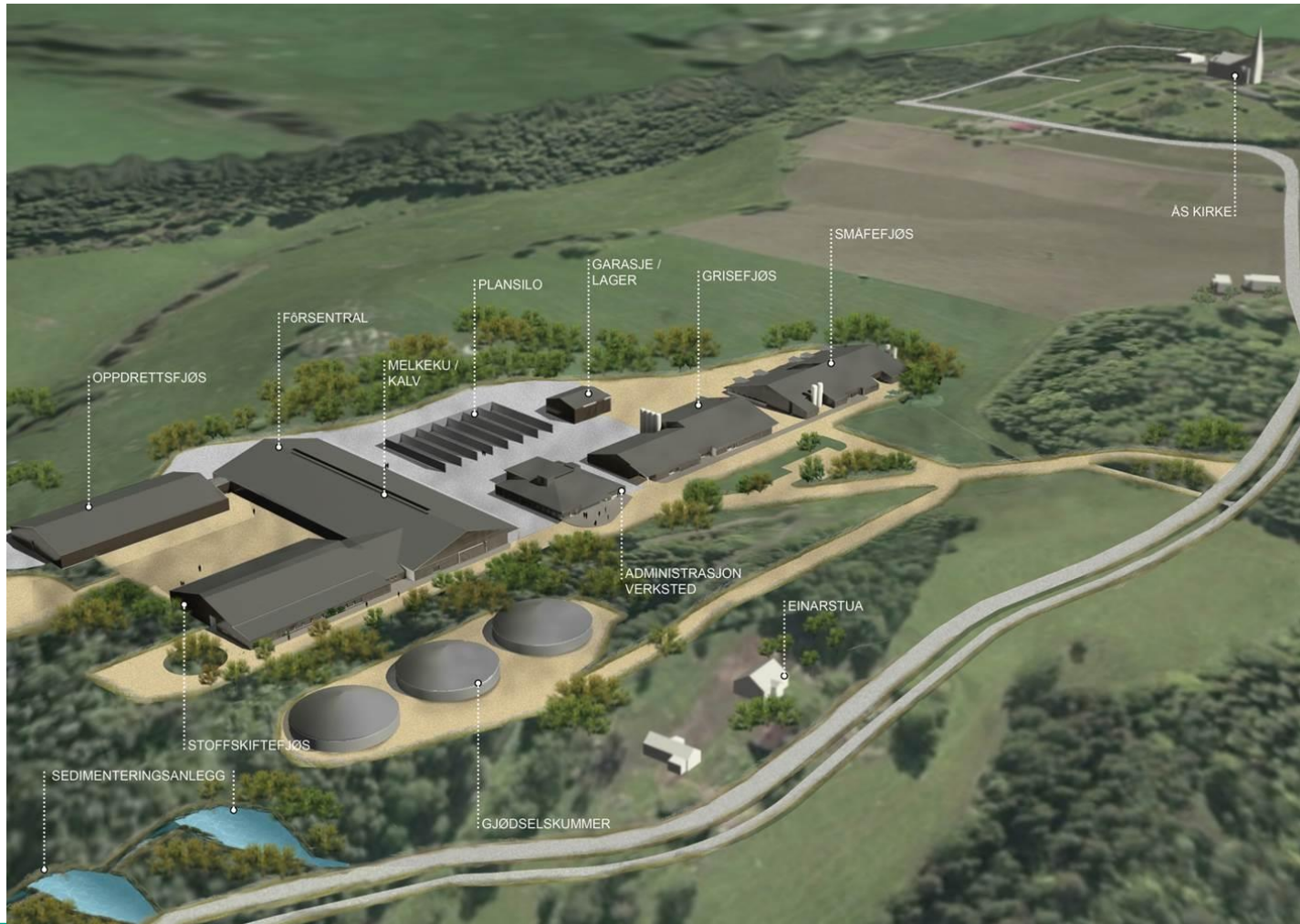
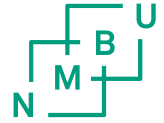
TRENDS in Biotechnology

Nytt fiskelaboratorium ved NMBU

Ås gård - ny forsøksgård ved NMBU

Oppsummering

- Vi produserer nye fôringredienser fra biomasse fra både hav og innland.
- Vi har lovende resultater i fôr til laks
- Vi kan dermed allerede omdanne «ikke-mat» til verdifull mat av høy kvalitet.

FOODS OF NORWAY

Mer informasjon finner dere på våre websider:

www.foodsofnorway.net

sfi = Senter for
forskningsdrevet
innovasjon

Norges forskningsråd

